

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

VLASTIVĚDA

4. ročník

**inovace a zkvalitnění výuky směřující k rozvoji čtenářské
a informační gramotnosti**

VODSTVO ČR

vyhledávání informací v textu, úkoly k textu a řešení

vl. znak: UM - ČaJS

ČR bývá někdy označována za „střechu Evropy“, protože zde řeky většinou pramení, odtékají odtud a vlévají se do větších řek. Ty odvádějí vodu do Severního, Baltského a Černého moře. Území ČR tedy náleží k těmto třem úmořím. České řeky jsou napájeny především dešťovými srážkami a na jaře táním sněhu.

Řeka s největším povodím, Labe, pramení v nejvyšším českém pohoří, Krkonoších, a během své další pouti přibere téměř všechny toky Čech. Z levostranných přítoků je nejdůležitější Vltava, nejdelší česká řeka, která odvodňuje celou jižní polovinu Čech. Pramení v pohoří Šumava. Cestou nabírá vodu z Berounky a Sázavy. Protéká i hlavním městem Prahou a je považována za českou národní řeku. Po soutoku s Vltavou míří Labe k severozápadu, vlévají se do něj ještě Ohře a Ploučnice. Další stovky kilometrů pak proudí Labe Německem až ke svému ústí do Severního moře. Významné pravostranné přítoky Labe představují Cidlina a Jizera. V Hradci Králové se do Labe z levé strany vlévá Orlice, nejvýznamnější řeka našeho regionu.

Nejdůležitější řekou Moravy je Morava - jméno historické země i řeky je stejné. Řeka Morava pramení na Králickém Sněžníku, v místě styku tří úmoří. Odtud míří k jihu nížinami moravských úvalů a teprve v nejjižnějším cípu Moravy se spojuje s Dyjí, která pramení v Rakousku a odvodňuje jihozápadní část Moravy. Po rakousko-slovenské hranici pak řeka Morava míří do Dunaje, který po dlouhé pouti jihovýchodní Evropou odevzdá svou vodu Černému moři.

Odra tvoří páteř třetího historického území ČR- Slezska. Pramení v nevysoké vrchovině Oderské vrchy, především v Ostravské pánvi ji však posilují vodní toky stékající z pohraničních pohoří Hrubý Jeseník a Moravskoslezské Beskydy. Odra pak podobně jako Labe míří za hranicemi České republiky k severozápadu, kde se u polského přístavu Štětín vlévá do Baltského moře.

Přírodou vytvořené vodní nádrže nazýváme jezera, těch je v ČR málo. Největší z nich, Černé jezero, bylo vytvořeno ledovcem a nejdeme jej na Šumavě, zatímco člověkem zbudovaných rybníků a přehrad se u nás nachází velmi mnoho. Největší rybník nese jméno Rožmberk a nejrozsáhlejší přehradní nádrž se jmenuje Lipno. Oboje nalezneme na jihu Čech. Většinu vodních ploch tvoří umělé vodní nádrže, vytvořené člověkem.

Úkoly:

I) V textu zakroužkujte názvy řek

II) Utvořte správné dvojice

Řeka

Labe

Odra

Morava

Moře

Baltské

Černé

Severní

III) Písmenem V označte pravdivá tvrzení o Vltavě, písmenem X nepravdivá

Vlívá se do moře.

Je naší národní řekou.

Pramení v Krkonoších.

Protéká Rakouskem.

U Štětína se vlívá do Baltského moře.

Pramení na Šumavě.

Vlívá se do ní Berounka a Sázava.

Je napájena dešťovými srážkami a táním sněhu.

IV) Barevně označte pravdivá tvrzení týkající se:

Moravy- modrá, Labe- zelená, Vltavy- červená, Odry- žlutá

Vlívá se do Labe		Protéká Německem	
	Teče Polskem		Pramení pod Králickým Sněžníkem
Vlívá se do Dunaje		Nabírá většinu vody z Čech	
	Protéká Slezskem		Tvoří část česko-slovenské hranice

V) Ze slovního řetězce vypište pouze pravostranné přítoky Labe

VLTA VAORLICE MORAVA PLOUČNICE OHŘEDY JEJEZERA SÁZAVACIDLINA

VI) Opravte chybná tvrzení

1. V ČR je více přírodních vodních nádrží než umělých .....
2. Ohře je pravostranným přítokem Moravy .....
3. Morava protéká historickou zemí Slezsko .....
4. Lipno je největší české jezero .....
5. Rožmberk se nachází na severu Čech .....

VII) Odpovězte na otázky

1. Která řeka protéká Prahou? .....
2. Jak vzniklo největší české jezero? .....
3. Do kterého státu pokračuje řeka Labe, když opouští ČR? .....
4. Ze kterých pohoří je napájena řeka Ohře? .....
5. Která řeka protéká moravskými úvaly? .....

Úkoly- řešení :

I) V textu zakroužkujte názvy řek

ČR bývá někdy označována za „střechu Evropy“, protože zde řeky většinou pramení, odtékají odtud a vlévají se do větších řek. Ty odvádějí vodu do Severního, Baltského a Černého moře. Území ČR tedy náleží k těmto třem úmořím. České řeky jsou napájeny především dešťovými srážkami a na jaře táním sněhu.

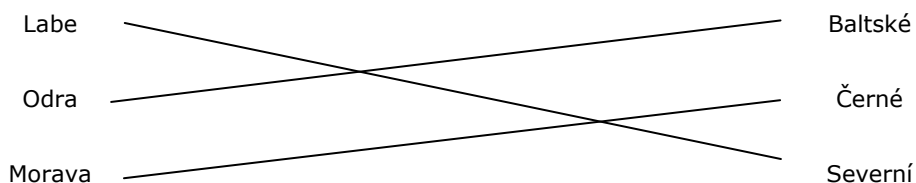
Řeka s největším povodím **Labe**, pramení v nejvyšším českém pohoří, Krkonoších, a během své další cesty přibere téměř všechny toky Čech. Z levostranných přítoků je **nejdůležitější Vltava**, nejdelší česká řeka, která odvodňuje celou jižní polovinu Čech. Pramení v pohoří Šumava. Cestou nabírá vodu z **Berounky** a **Sázavy**. Protéká i hlavním městem Prahou a je považována za českou národní řeku. Po soutoku s **Vltavou** míří **Labe** k severozápadu, vlévají se do něj ještě **Ohře** a **Ploučnice**. Další stovky kilometrů pak proudí **Labe** Německem až ke svému ústí do Severního moře. Významné pravostranné přítoky **Labe** představují **Cidlina** a **Jizera**. V Hradci Králové se do **Labe** z levé strany vlévá **Orlice**, nejvýznamnější řeka našeho regionu.

Nejdůležitější řekou Moravy je **Morava** - jméno historické země i řeky je stejné. Řeka Morava pramení na Králickém Sněžníku, v místě styku tří úmoří. Odtud míří k jihu nížinami moravských úvalů a teprve v nejj jižnějším cípu Moravy se spojuje s **Dyjí**, která pramení v Rakousku a odvodňuje jihozápadní část Moravy. Po rakousko-slovenské hranici pak řeka **Morava** míří do **Dunaje**, který po dlouhé pouti jihovýchodní Evropou odevzdá svou vodu Černému moři.

Odra tvoří páteř třetího historického území ČR - Slezska. Pramení v nevysoké vrchovině Oderské vrchy, především v Ostravské pánvi ji však posilují vodní toky stékající z pohraničních pohoří Hrubý Jeseník a Moravskoslezské Beskydy. **Odra** pak podobně jako **Labe** míří za hranicemi České republiky k severozápadu, kde se u polského přístavu Štětín vlévá do Baltského moře.

Přírodou vytvořené vodní nádrže nazýváme jezera, těch je v ČR málo. Největší z nich, Černé jezero, bylo vytvořeno ledovcem a nejdeme jej na Šumavě, zatímco člověkem zbudovaných rybníků a přehrad se u nás nachází velmi mnoho. Největší rybník nese jméno Rožmberk a nejrozsáhlejší přehradní nádrž se jmenuje Lipno. Oboje nalezneme na jihu Čech. Většinu vodních ploch tvoří umělé vodní nádrže, vytvořené člověkem.

II) Utvořte správné dvojice

Řeka**Moře****III) Písmenem V označte pravdivá tvrzení o Vltavě, písmenem X nepravdivá**

Vlívá se do moře.	X
Je naší národní řekou.	V
Pramení v Krkonoších.	X
Protéká Rakouskem.	X
U Štětína se vlívá do Baltského moře.	X
Pramení na Šumavě.	V
Vlívá se do ní Berounka a Sázava.	V
Je napájena dešťovými srážkami a táním sněhu.	V

IV) Barevně označte pravdivá tvrzení týkající se:

Moravy- modrá, Labe- zelená, Vltavy- červená, Odry- žlutá

Vlívá se do Labe		Protéká Německem	
	Teče Polskem		Pramení pod Králickým Sněžníkem
Vlívá se do Dunaje		Nabírá většinu vody z Čech	
	Protéká Slezskem		Tvoří část česko-slovenské hranice

V) Ze slovního řetězce vypíšte pouze pravostranné přítoky Labe

VLTA VAORLICE MORAVA PLOUČNICE OHŘEDY JE JIZERA SÁZAVA CIDLINA

VI) Opravte chybná tvrzení

1. V ČR je **méně** přírodních vodních nádrží než umělých
2. Ohře **není** přítokem Moravy
3. Morava protéká historickou zemí **Morava**
4. Lipno je největší **česká přehrada**
5. Rožmberk se nachází na **jihu** Čech

VII) Odpovězte na otázky

1. Která řeka protéká Prahou?	Vltava
2. Jak vzniklo největší české jezero?	Ledovcovou činností
3. Do kterého státu pokračuje řeka Labe, když opouští ČR?	Německo
4. Ze kterých pohoří je napájena řeka Ohře?	Hrubý Jeseník, Moravskoslezské Beskydy
5. Která řeka protéká moravskými úvaly?	Morava

Zdroje:

<http://www.czregion.cz/jezera-reky>